ЗАПРАШАЕ ЗАВОЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі універсітэт

ВЫДАЕЦЦА З 1935 г.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ЧАЦВЕР 19 МАЯ 1977 г.

№ 18 (1168)

Цана 2 кап.

Дарагія сябры! Перад вамі шырока раскрывае дзверы завочны факультэт адной са старэйшых навучальных устаноў рэспублікі — Беларускага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга дзяржаўнага універсітэта імя У. І. Леніна.

Мы запрашаем на вучобу і тых, хто толькі выбірае свой жыццёвы шлях, і тых, для каго пытанне «кім стаць!» даўно ўжо ператварылася ў канкрэтныя справы і турботы штодзённай работы.

Гэтым, апошнім, мы прадастаўляем магчымасць на працягу шасці год вучобы ўдасканальваць, папаўняць свае веды і атрымліваць новыя.

Завочны факультэт запрашае абітурыентаў на наступныя аддзяленні: рускай мовы і літаратуры, беларускай мовы і літаратуры, журналістыкі, гісторыі, правазнаўства, філасофіі, геаграфіі, біялогіі.

Пытанні завочнага навучання заўсёды з'яўляюцца прадметам спецыяльнага абмеркавання на пасяджэннях вучоных саветаў многіх факультэтаў.

Асабліва многа зрабілі для паляпшэння работы на завочным факультэце кафедры грамадскіх навук: кафедры гісторыі КПСС гуманітарных і прыродазнаўчых факультэтаў; навуковага камунізму; марксісцка-ленінскай філасофіі.

Вучэбны працэс на завочным факультэце здзяйсняецца асноўным саставам выкладчыкаў універсітэта. Большасць кафедр улічвае спецыфіку падрыхтоўкі спецыялістаў без адрыву ад вытворчасці, імкнецца прыцягнуць да работы з завочнікамі найбольш кваліфікаваных работнікаў, прафесараў, дацэнтаў, загадчыкаў кафедр.

Вялікая работа праводзіцца дэканатам завочнага факультэта ў перыяд паміж сесіямі. Сістэматычна арганізуюцца кансультацыі, датэрміновая здача экзаменаў і залікаў, устаноўлены дні завочніка.

З году ў год умацоўваюцца сувязі дэканата факультэта з установамі, прадпрыемствамі, арганізацыямі, дзе працуюць нашы студэнты. Сур'ёзныя адносіны да вучобы, глыбокія веды характарызуюць тую частку завочнікаў, якія вучацца на аддзяленнях, адпавядаючых профілю работы студэнта. Вучобу яны лічаць сваёй важнай і адказнай задачай, сур'ёзна адносяцца да падрыхтоўкі да экзаменаў і залікаў, сістэматычна працуюць у перыяд паміж сесіямі. Самадысцыпліна для іх — залог добрай паспяховасці, яна садзейнічае выпрацоўцы навыкаў самастойна плануемай работы, працаздольнасці.

(Чытайце 2-ю і 3-ю старонкі).

ПАВЫШАЦЬ ЭФЕКТЫЎНАСЦЬ І ЯКАСЦЬ НАВУЧАННЯ

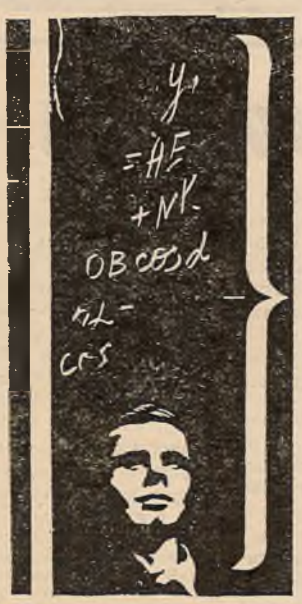

У рашэннях XXV з'езда КПСС вызначаны магістральныя шляхі далейшага ўздыму ўзроўню падрыхтоўкі спецыялістаў, іх ідэйна-палітычнага выхавання, падкрэсліваецца, што «моц нашага ладу ў свядомасці мас».

Павышаць узровень падрыхтоўкі спецыялістаў—гэта значыць у першую чаргу клапаціцца аб навуковым змесце навучання, аб тым, каб вучэбны працэс сапраўды знаходзіўся на пярэднім краі навукова-тэхнічнага прагрэсу.

З вуснаў лектара студэнт павінен атрымаць усе новыя звесткі ў данай галіне навукі, а, прыйшоўшы на лабараторныя заняткі, — убачыць навейшыя прылады і абсталяванне, азнаёміцца з самымі сучаснымі метадамі даследавання. Як ніколі, у цяперашні час вучэбны працэс павінен быць пабудаван на цеснай дыялектычнай узаемасувязі з працэсам камуністычнага выхавання.

У выхаванні ў студэнтаў камуністычнай свядомасці, гатоўнасці, волі і ўмення будаваць камунізм кафедрам грамадскіх навук належыць галоўная роля. Бо вывучэнне моладдзю як прыродазнаўчых, так і гуманітарных факультэтаў грамадска-палітычных і сацыяльных навук адыгрывае рашаючую ролю ў фарміраванні ў іх камуністычнага светапогляду, высокіх маральных ідэалаў і разам з тым з'яўляецца састаўной часткай іх агульнанавуковай падрыхтоўкі.

Надзённай задачай з'яўляецца пастаяннае дасканаленне навучання і выхавання студэнтаў-завочнікаў, рацыянальнае выкарыстанне бюджэту часу, адведзенага вучэбнымі планамі на завочным аддзяленні. Патрэбна дабівацца таго, каб установачныя лекцыі для студэнтаў-завочнікаў не прадстаўлялі сабой скарочаны курс лекцый для студэнтаў стацыянара. Але каб зрабіць гэтыя лекцыі ўстановачнымі не толькі па форме, а і па зместу, выкладчык павінен арыентаваць студэнтаў на працяглую самастойную работу, вызначыць галоўныя праблемы курса, асноўную і дадатковую літаратуру. Мэтазгодна рыхтаваць спецыяльны курс установачных лекцый ці хаця б абмяркоўваць іх тэзісы на пасяджэннях кафедр.

На наш погляд, мэтазгодна чытаць на ўстановачных сесіях толькі некалькі лекцый па найбольш складаных тэарэтычных і праблемных пытаннях, а большую іх частку — у перыяд зімовай і вясновай экзаменацыйных сесій, калі яны патрэбны для сістэматызацыі і паглыбленныя ведаў студэнтаў.

Як адзначалася ў Справаздачным дакладзе ЦК КПСС XXV з'езду партыі, у сучасных умовах важна прывіваць навучэнцам уменне самастойна папаўняць свае веды, арыентавацца ў імклівым патоку навуковай і палітычнай інфармацыі. Неабходна дабівацца таго, каб студэнты-завочнікі самастойна вывучалі творы класікаў марксізму-ленінізму, рашэнні з'ездаў, канферэнцый і Пленумаў ЦК КПСС, а не падмянялі іх чытаннем кампілятыўнай літаратуры. Ва ўмовах больш высокіх патрабаванняў да кваліфікацыі спецыялістаў выкананне студэнтамі-завочнікамі кантрольных работ патрабуе карэннага перагляду. Гэты від вучэбнага працэсу выпрацоўвае ў студэнтаў-завочнікаў навыкі кампілятыўнага падыходу да вывучэння курса грамадскіх навук. Больш мэтазгодна замяніць яго рэферыраваннем глаў ці раздзелаў найбольш важных твораў У. І. Леніна, дакументаў Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада, падрыхтоўкай даклада або лекцыі і выступленне з імі перад працоўнымі і г. д.

Неабходна таксама весці пошук актывізацыі маючыхся сродкаў узаемаадносін выкладчыка і студэнта-завочніка, новых форм кантролю і дапамогі. У гэтым плане вялікае значэнне маюць групавыя і індывідуальныя кансультацыі, якія праводзяцца як у міжсесійны, так і ў экзаменацыйны перыяд. Кафедра гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў БДУ, напрыклад, шырока выкарыстоўвае бягучыя (групавыя і індывідуальныя) кансультацыі, якія праводзяцца ў міжсесійны перыяд: дні завочніка штотыднёва для пражываючых у г. Мінску і яго наваколлі, а таксама пісьмовыя кансультацыі ў форме метадычных указанняў кафедры па вывучэнню вучэбнага курса, пісьмовых адказаў на пытанні завочнікаў.

Неабходна дабівацца, каб студэнт, ідучы з кансультацыі, высвятляў усе незразумелыя пытанні. Таму на кансультацыях завочнікаў неабходна даваць больш вычарпальныя адказы на незразумелыя пытанні, рэкамендаваць літаратуру, дзе студэнт зможа атрымаць неабходныя звесткі па цяжка засвойваемых раздзелах праграмнага курса, па тых ці іншых цікавячых яго пытаннях.

У. ЛАДЫСЕЎ,
старшы выкладчык кафедры гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў, кандыдат гістарычных навук.

БІЯЛАГІЧНАЕ АДДЗЯЛЕННЕ

Біялагічнае аддзяленне—адно са старэйшых на завочным факультэце. Таму яно мае свае сталыя формы работы і традыцыі. Падрыхтоўка спецыялістаў на біялагічным аддзяленні вядзецца па двух асноўных напрамках. З аднаго боку, атрымліваюць магчымасць павысіць узровень біялагічных ведаў і прафесійнае майстэрства настаўнікі школ горада і рэспублікі, з другога боку, набываюць тэарэтычныя веды і практычныя навыкі работнікі розных біялагічных і медыка-біялагічных устаноў (навукова-даследчых інстытутаў і лабараторый, санітарна-эпідэміялагічных станцый, клінічных лабараторый і г. д.).

Да работы на завочным факультэце прыцягваюцца вядучыя спецыялісты кафедр факультэта. Бо пры адносна невялікіх аб'ёмах лекцыйных курсаў і практыкумаў студэнты-завочнікі павінны атрымаць поўнае ўяўленне аб сучасным узроўні біялагічных ведаў, навейшых дасягненнях у розных галінах біялогіі, азнаёміцца з новымі метадамі даследаванняў.

Значнае месца ў вучэбным плане біялагічнага аддзялення адводзіцца вучэбным і вытворчым практыкам. Ужо на працягу многіх гадоў летняя вучэбная практыка студэнтаў I і II курсаў праводзіцца на біялагічнай станцыі возера Нарач. Агульная працягласць практыкі па заалогіі і батаніцы павялічана да 10 дзён. Гэта дазваляе ўключыць у праграму практыкі шырокае азнаямленне з фаунай і флорай Беларусі, назіранне жывых аб'ектаў у прыродзе, вывучэнне складаных узаемаадносін арганізмаў у біяцэнозах. За час практыкі студэнты набываюць навыкі ў правядзенні экскурсій у прыроду, што так важна для сучаснага настаўніка-біёлага, які павінен навучыць вучняў чытаць кнігу прыроды, добра ведаць і захоўваць яе багацці.

З IV курса студэнты-завочнікі пачынаюць спецыялізавацца на кафедрах факультэта. Па матэрыялах, сабраных у час вытворчай практыкі, яны пішуць курсавыя і дыпломныя работы. Пры вызначэнні тэматыкі работ кафедрамі, як правіла, улічваецца характар асноўнай работы студэнтаў. Для завочнікаў, якія працуюць у школе, разам з даследчымі прапаноўваюцца тэмы па методыцы выкладання біялогіі ў школе, што садзейнічае дасканаленню іх прафесійнага майстэрства ў працэсе навучання.

Студэнты, якія працуюць у навукова-даследчых установах, засвойваючы новыя метады навуковых даследаванняў на кафедрах факультэта, маюць магчымасць шырока прымяняць іх у сваёй асноўнай рабоце. Вельмі часта тэматыка дыпломных работ студэнтаў-завочнікаў непасрэдна звязана з напрамкам навуковых даследаванняў супрацоўнікаў кафедр.

Паказчыкі сур'ёзных рэзультатаў даследчай работы студэнтаў-завочнікаў — удзел многіх з іх у штогадовым рэспубліканскім аглядзе навуковых студэнцкіх работ, выступленні іх на навуковых студэнцкіх канферэнцыях ВНУ рэспублікі і Саюза (Гомель, Калінінград, Львоў, Кіеў).

Многія выпускнікі біялагічнага аддзялення завочнага факультэта працягваюць работу ў выбранай галіне біялогіі. Некаторыя з іх паспяхова абаранілі кандыдацкія дысертацыі і актыўна працуюць у ВНУ і навукова-даследчых установах рэспублікі: кафедру сістэматыкі раслін БДУ ўзначальвае выпускнік завочнага факультэта А. Шуканаў, кафедру заалогіі і генетыкі Брэсцкага пелінстытута — дацэнт Ф. Кахманюк.

А. ШАЛАПЁНАК,
дацэнт.
В. ЦЕРАХОВІЧ,
дацэнт.

ЮРЫДЫЧНАЕ АДДЗЯ

Юрыдычны факультэт Беларускага дзяржаўнага універсітэта з'яўляецца галоўным цэнтрам у нашай рэспубліцы па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў па правазнаўству. Тысячы юрыстаў з дыпломамі Белдзяржуніверсітэта працуюць у судах, пракуратуры, адвакатуры, міліцыі, а таксама ў савецкіх, партыйных, прафсаюзных, навуковых і гаспадарчых установах краіны.

Гісторыя нашага факультэта пачынаецца з 1921 года, калі ў Белдзяржуніверсітэце быў створан факультэт грамадскіх навук (ФГН), дзе мелася аддзяленне права. Затым на базе гэтага аддзялення быў створан факультэт права і гаспадаркі, на базе якога былі створаны два самастойныя інстытуты: народнай гаспадаркі і інстытут савецкага будаўніцтва і права. У 1954 годзе юрыдычны інстытут зноў уліўся ў састаў Белдзяржуніверсітэта.

На юрыдычным факультэце ў розны час працавалі вядомыя вучоныя нашай рэспублікі акадэмікі У. Пічэта, М. Грэдынгер, Н. Нікольскі; прафесары В. Дурдзеневскі, Г. Гурвіч, П. Галанза, Н. Канаплін і іншыя.

У цяперашні час на 7 кафедрах факультэта працуюць 9 прафесараў, 30 дацэнтаў і больш 20 выкладчыкаў без вучоных званняў і ступеней. Прафесарам І. С. Цішкевічу і В. Ф. Чыгіру прысвоена ганаровае званне Заслужаны юрыст Беларускай ССР. Большасць выкладчыкаў — гэта — выпускнікі нашага факультэта.

Навучанне на юрыдычным факультэце вядзецца па трох формах: дзённай, вячэрняй і завочнай. Тэрмін вучобы на завочным аддзяленні—6 гадоў. Падрыхто[illegible] спецыялістаў вядзецца па ад[illegible] спецыяльнасці — правазнаўства.

За час вучобы на факультэце студэнты вывучаюць гісторыю КПСС, палітэканомію, марксісцка-ленінскую філасофію, навуковы камунізм, тэорыю дзяржавы і права, гісторыю дзяржавы і права, гісторыю палітычных вучэнняў, савецкае дзяржаўнае права, адміністрацыйнае права, дзяржаўнае права, грамадзянскі працэс, крымінальнае права, крымінальны працэс, крыміналістыку і іншыя. На старшых курсах прадугледжана спецыялізацыя навучання па трох спецыяльнасцях: гаспадарча-прававы, дзяржаўна-прававы і судова-

АДДЗЯЛЕННЕ ФІЛАСОФІІ

На аддзяленні філасофіі завочнага факультэта навучаюцца 264 студэнты. Шырокая гуманітарная адукацыя, высокая ідэйна-тэарэтычная падрыхтоўка робяць выпускнікоў-філолагаў спецыялістамі шырокага профілю. Выпускнікі аддзялення працуюць выкладчыкамі філасофіі, грамадазнаўства, этыкі, эстэтыкі ў тэхнічных вучылішчах, сярэдніх і вышэйшых навучальных установах, сацыёлагамі на прадпрыемствах і ва установах, у савецкім, партыйным і камсамольскім апараце.

Вучэбны працэс на аддзяленні забяспечваюць супрацоўнікі кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі, кафедры гісторыі філасофіі і логікі, кафедры навуковага камунізму, этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму, палітычнай эканоміі. Прафесарска-выкладчыцкі састаў гэтых кафедр укамплектаван высокакваліфікаванымі кадрамі. Лекцыі для студэнтаў-завочнікаў чытаюць прафесары Г. П. Давідзюк, А С. Кляўчэня, член-карэспандэнт АН БССР В. І. Сцяпанаў, доктар філасофскіх навук В. С. Сцёпін, дацэнт Л. Ф. Яўменаў.

А. КЛЯЦКОЎ,
нам. дэкана гістарычнага факультэта, дацэнт.

ГІСТАРЫЧНАЕ АДДЗЯЛЕННЕ

На аддзяленні гісторыі завочнага факультэта, дзе на шасці курсах навучаецца каля 800 студэнтаў, вядзецца падрыхтоўка гісторыкаў, выкладчыкаў гісторыі і грамадазнаўства для агульнаадукацыйных школ і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў. Акрамя таго, студэнты і выпускнікі аддзялення гісторыі працуюць навуковымі супрацоўнікамі архіваў, музеяў і навукова-даследчых інстытутаў, у партыйных, савецкіх і камсамольскіх органах, экскурсаводамі ў экскурсійных і турысцкіх арганізацыях.

Чытанне лекцый, правядзенне семінарскіх і практычных заняткаў на аддзяленні здзяйсняецца высокакваліфікаванымі выкладчыкамі, сярод якіх прафесары Г. М. Ліўшыц, Д. Б. Мельцар, Ф. М. Нячай, Л. М. Шнеерсон, доктар гістарычных навук А. П. Ігнаценка, дацэнты М. П. Баранава, Н. А. Гусакова, Э. М. Загарульскі, Д. С. Клімоўскі.

Пачынаючы з IV курса студэнты-гісторыкі маюць магчымасць спецыялізавацца па гісторыі КПСС, гісторыі СССР, гісторыі БССР, новай і навейшай гісторыі, гісторыі рэлігіі і атэізму, гістарычнаму краязнаўству.

Студэнты аддзялення гісторыі прымаюць актыўны ўдзел у навукова-даследчай рабоце і навуковым жыцці гістарычнага факультэта. Так, у 1976—77 навучальным годзе больш 30 студэнтаў-завочнікаў выступілі на навуковай канферэнцыі. Многія прымаюць удзел у рэспубліканскіх і усесаюзных конкурсах студэнцкіх навуковых работ і дабіваюцца там высокіх вынікаў.

Л. ЛОЙКА,
нам. дэкана гістфака, дацэнт.

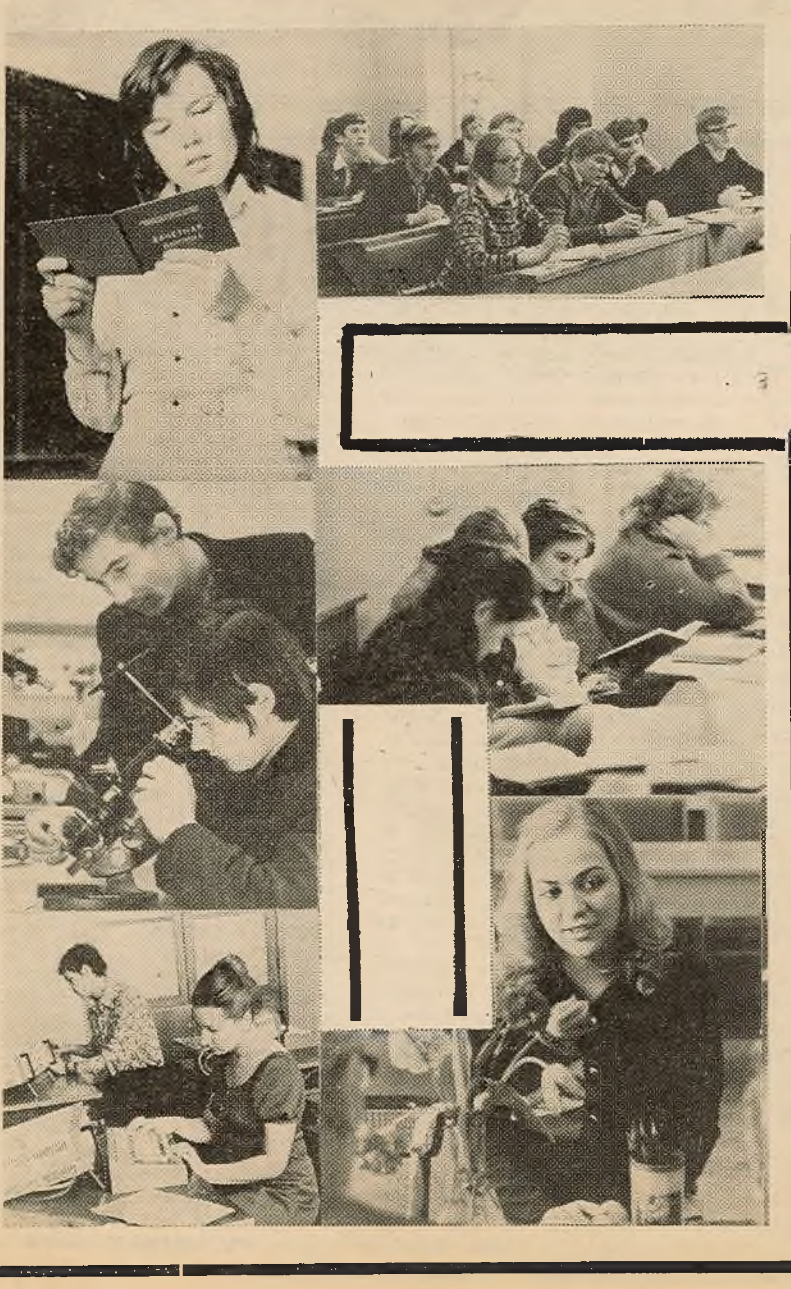

АДДЗЯЛЕННЕ

34 гады гасцінна адкрывае свае дзверы для новага папаўнення студэнтаў факультэт журналістыкі Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна.

Наш факультэт быў створан у 1944 годзе, у цяжкі час Вялікай Айчыннай вайны. І гэта яшчэ адзін пераканаўчы доказ увагі і клопату Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада аб развіцці друку ў Беларусі. Такім чынам, факультэт журналістыкі БДУ з'явіўся роданачальнікам факультэтаў журналістыкі нашай краіны, створаных пры універсітэтах.

За многія гады сваёй дзейнасці факультэт выхаваў вялікі атрад ідэалагічных работнікаў—больш 2000 чалавек з дыпломам журналіста працуюць у рэдакцыях газет і часопісаў, кніжных выдавецтвах, на радыё і тэлебачанні Беларусі, а таксама ў шматлікіх кутках нашай вялікай Радзімы.

Сярод выпускнікоў факультэта нямала партыйных, дзяржаўных і камсамольскіх работнікаў, пісьменнікаў, дзеячаў навукі і культуры. Для прыкладу можна назваць некалькі прозвішчаў: Герой Савецкага Саюза, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Філімонаў, карэспандэнт «Правды» па Беларусі, лаўрэат прэміі імя П. М. Ляпшынскага, пісьменнік І. Г. Новікаў, карэспандэнты «Известий» па Беларусі Н. Е. Матукоўскі і М. М. Шымапскі, рэдактар газеты «Советская Белоруссия» А. К. Зінін, рэдактары рэспубліканскіх маладзёжных газет «Знамя юности» Н. Сакалоў і «Чырвоная змена» В. Касько, міністр культуры БССР Ю. М. Міхневіч, старшыня Дзяржкамвыдавецтва БССР М. І. Дзялец.

На факультэце ў цяперашні час працуюць чатыры кафедры: гісторыі журналістыкі, тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі, тэорыі і практыкі радыёвяшчання і тэлебачання, стылістыкі і літаратурнага рэдагавання. На кафедрах факультэта працуюць 30 выкладчыкаў, з іх 4 дактары навук, прафесары і 19 дацэнтаў, кандыдатаў навук.

Акрамя гэтага, у падрыхтоўцы журналісцкіх кадраў актыўную ролю адыгрываюць агульнауніверсітэцкія кафедры — дыялектычнага і гістарычнага матэрыялізму, гісторыі філасофіі, гісторыі КПСС, палітэканоміі, навуковага камунізму, замежных моў, а таксама кафедры філалагічнага факультэта.

Па новаму вучэбнаму плану, уведзенаму ў адпаведнасці з патрабаваннямі, якія вынікаюць з пастановы ЦК КПСС «Аб мерах па паляпшэнню падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі журналісцкіх кадраў» (студзень 1975 г.), студэнты за гады знаходжання ва універсітэце вывучаюць грамадска-палітычныя і грамадска-адукацыйныя дысцыпліны: гісторыю КПСС, марксісцка-ленінскую філасофію, палітычную эканомію, навуковы камунізм, логіку, савецкае права, партыйнае і савецкае будаўніцтва, сучасную рускую мову, сучасную беларускую мову, практычную стылістыку і літаратурнае рэдагаванне, гісторыю замежнай, рускай і савецкай літаратуры, гісторыю беларускай літаратуры, замежную мову і іншыя дысцыпліны. Значная колькасць гадзін адводзіцца на спецыяльныя журналісцкія дысцыпліны, да якіх адносяцца: гісторыя журналістыкі, гісторыя партыйнага і савецкага друку, гісторыя друку БССР, гісторыя замежнага камуністычнага і рабочага друку, тэорыя і практыка савецкай журналістыкі, тэорыя і практыка буржуазнай журналістыкі, уводзіны ў журналістыку, тэхніка газетнай справы, радыёвяшчання і тэлебачання, журналісцкае майстэрства (індывідуальная работа са студэнтамі).

Навучанне на факультэце завяршаецца абаронай дыпломнай работы па выбранай тэме і здачай

…ЛЕННЕ

пракурорска-следчы. У працэсе навучання студэнты праходзяць вучэб[illegible]ую і вытворчую практыкі ў наро[illegible]х судах, пракуратуры, следч[illegible] органах, у юрыдычных аддзелах прадпрыемстваў і устаноў. Заканчваецца навучанне абаронай дыпломнай работы і здачай дзяржаўных экзаменаў.

У сувязі з тым, што работа следчага, суддзі, пракурора, адваката патрабуе не толькі юрыдычных ведаў, але і пэўнага практычнага і жыццёвага вопыту, правіламі прыёму на юрыдычны факультэт устаноўлены некаторыя асаблівасці, забяспечваючыя перавагі пры паступленні для асоб, маючых стаж работы ці праслужыўшых ва Узброеных Сілах СССР.

І. А. ЮХО,
намеснік дэкана, дацэнт.

ФІЛАЛАГІЧНАЕ АДДЗЯЛЕННЕ

У сістэме падрыхтоўкі філалагічных кадраў вышэйшай кваліфікацыі, настаўнікаў-славеснікаў важнае месца адводзіцца завочнаму навучанню. Сярод шматлікіх спецыяльнасцей, па якіх вядзецца падрыхтоўка на завочным факультэце, ёсць і дзве філалагічныя — руская мова і літаратура і беларуская мова і літаратура. Авалоданне гэтымі спецыяльнасцямі, набыццё багатых і трывалых філалагічных ведаў, навукова-педагагічнай кваліфікацыі ажыццяўляецца на аддзяленнях рускай мовы і літаратуры і беларускай мовы і літаратуры філалагічнага факультэта.

Філалагічны факультэт — адзін са старэйшых і буйнейшых ва універсітэце. Яго гісторыя пачынаецца з 1922 года, калі ў саставе БДУ імя У. І. Леніна быў арганізаван педагагічны факультэт з літаратурна-лінгвістычным аддзяленнем. Як самастойная адзінка філалагічны факультэт аформіўся пазней — у 1939 годзе. Цікава, што сярод першых выкладчыкаў будучага філалагічнага факультэта быў народны паэт Беларусі Якуб Колас. Дарэчы, ён узначальваў першую дзяржаўную экзаменацыйную камісію па літаратуразнаўчых і лінгвістычных дысцыплінах.

Сёння на філалагічным факультэце маецца восем літаратуразнаўчых і лінгвістычных кафедр, якія аб'ядноўваюць буйныя навуковыя сілы рэспублікі ў галіне мовазнаўства і літаратуразнаўства. На факультэцкіх кафедрах працуюць восем прафесараў — дактароў філалагічных навук, дзесяткі дацэнтаў — кандыдатаў навук, многа высокакваліфікаваных выкладчыкаў. Большасць з іх вядзе заняткі і са студэнтамі-завочнікамі.

Сярод выкладчыкаў факультэта ёсць члены Саюза пісьменнікаў БССР, вядомыя пісьменнікі, паэты і літаратуразнаўцы — М. Р. Ларчанка, А. А. Лойка, Н. С. Гілевіч, П. І. Ткачоў, М. Б. Яфімава, С. Х. Александровіч, Р. М. Семашкевіч, Д. Я. Бугаёў.

Філалагічнаму факультэту належыць важная роля ў развіцці лінгвістычнай і літаратуразнаўчай навукі ў Беларускай ССР, у падрыхтоўцы высокакваліфікаваных кадраў для народнай асветы, навуковых і культурных устаноў рэспублікі. Сярод вывыхаванцаў факультэта, якія займаліся па сістэме завочнага навучання, многа вядомых, заслужаных людзей. Інстытут літаратуры імя Янкі Купалы Акадэміі навук БССР узначальвае лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларускай ССР і прэміі Ленінскага камсамола БССР, член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР, доктар філалагічных навук, прафесар І. Я. Навуменка. В. І. Старавойтаў — загадчык кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі хіміка-тэхналагічнага інстытута імя С. М. Кірава. Заслужанай любоўю студэнтаў і вялікім аўтарытэтам сярод выкладчыкаў карыстаецца дацэнт кафедры рускай мовы, кандыдат філалагічных навук І. А. Карабань. Беларускаму чытачу добра вядомы імёны таленавітых беларускіх паэтэс Веры Вярбы і Галіны Каржанеўскай, якія закончылі завочнае аддзяленне філалагічнага факультэта.

Вучэбны працэс у сістэме завочнай падрыхтоўкі істотна адрозніваецца ад дзённага, стацыянарнага навучання — ён падзяляецца на вучэбна-экзаменацыйныя сесіі і перыяд міжсесійнай самастойнай работы студэнтаў-завочнікаў.

Студэнты-завочнікі вывучаюць увогуле тыя ж дысцыпліны, што і студэнты дзённага аддзялення, але, вядома, у некалькі меншым аб'ёме (таму, зразумела, цэнтр цяжару падае на самастойныя заняткі). Кафедры даюць рэкамендацыі, як лепш арганізаваць самастойнае вывучэнне матэрыялу ў перыяд паміж залікова-экзаменацыйнымі сесіямі, як выконваць кантрольныя, курсавыя і дыпломныя работы, як рыхтавацца да экзаменаў і залікаў.

На кафедрах факультэта рэгулярна — адзін раз у месяц — праводзяцца дні завочніка. У час іх студэнты могуць атрымаць кваліфікаваную кансультацыю або параду, ліквідаваць запазычанасць, па дамоўленасці з завочным факультэтам і адпаведнай кафедрай датэрмінова здаць той ці іншы экзамен або залік.

Студэнты-завочнікі ўдзельнічаюць у навукова-даследчай рабоце кафедр, выступаюць з дакладамі на навуковых канферэнцыях. Лепшыя студэнцкія работы штогод прадстаўляюцца на агляд навуковых работ вышэйшых навучальных устаноў рэспублікі.

Студэнты-завочнікі маюць права карыстацца і універсітэцкімі бібліятэкамі і чытальнымі заламі. Спецыяльна для іх вучонымі факультэта створан шэраг падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў, метадычных распрацовак па асобных дысцыплінах.

Старанная вучоба, своечасовае выкананне вучэбнага плана гарантуюць студэнтам-завочнікам паспяховае заканчэнне універсітэта, атрыманне пачэснага і адказнага звання — настаўнік-філолаг.

Б. МІЦКЕВІЧ,
загадчык кафедры
замежнай літаратуры,
дацэнт.

АДДЗЯЛЕННЕ ГЕАГРАФІІ

У саставе завочнага факультэта Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна ёсць і аддзяленне геаграфіі, выпускнікі якога атрымліваюць спецыяльнасць настаўніка геаграфіі сярэдняй школы.

Геаграфічны факультэт у саставе універсітэта (першапачаткова ён называўся—геолага-глеба-геаграфічны) быў арганізаван у сувязі з пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 16 мая 1934 года «Аб выкладанні геаграфіі ў пачатковай і сярэдняй школе».

У цяперашні час геаграфічны факультэт—вядучы цэнтр падрыхтоўкі кадраў для навукова-даследчай і вучэбна-метадычнай работы па геаграфіі ў Беларусі.

На факультэце працуе сем кафедр: агульнага землязнаўства, геадэзіі і картаграфіі, геалогіі і глебазнаўства, фізічнай геаграфіі СССР, фізічнай геаграфіі замежных краін, эканамічнай геаграфіі СССР і эканамічнай геаграфіі замежных краін, праблемная лабараторыя меліярацыі ландшафтаў і галіновая лабараторыя возеразнаўства, база праходжання вучэбных геаграфічных практык—геаграфічная станцыя «Заходняя Беразіна».

Навукова-выкладчыцкую работу на факультэце вядуць член-карэспандэнт АН БССР, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР А. Р. Мядзведзеў, прафесары А. Я. Малышаў, М. Т. Раманоўскі, В. Ф. Якушка, В. А. Жучкевіч, Д. М. Карулін, 29 дацэнтаў і кандыдатаў навук, сярод якіх такія вопытныя выкладчыкі, як загадчык кафедры эканамічнай геаграфіі СССР І. І. Трухан, загадчык кафедры геадэзіі і картаграфіі В. Я. Крышчановіч, намеснік дэкана завочнага факультэта У. В. Стэцко, дацэнты У. А. Навіцкі, В. П. Барадзіна і іншыя.

З факультэтам на працягу многіх гадоў была звязана навукова-педагагічная дзейнасць вядомых географаў, прафесараў В. А. Дзяменцьева, В. Г. Заўрыева і А. Х. Шкляра.

Штогадовы выпуск спецыялістаў на факультэце складае на працягу 5 апошніх год каля 250 чалавек. За 1971—75 гады выпуск па ўсіх формах навучання склаў 1210 чалавек, у тым ліку на завочным аддзяленні—388 чалавек.

Выпускнікі факультэта ў асноўным працуюць у сістэме народнай адукацыі, а таксама ў навукова-даследчых і праектных арганізацыях.

Выпускнікамі завочнага аддзялення факультэта з'яўляюцца доктар геаграфічных навук А. Г. Булаўко, кандыдаты навук А. Н. Папова, Ф. П. Пятровіч, Н. К. Сакалоўскі, Т. Н. Раманава і іншыя.

Добра зарэкамендавалі сябе на педагагічнай рабоце скончыўшыя ў розныя гады завочнае аддзяленне геафака дырэктары школ: Шэйбакоўскай Лідскага раёна—А. А. Чурган, Казловіцкай Зельвенскага раёна—В. П. Філітовіч, Сяргеевіцкай Пухавіцкага раёна — Л. І. Мільчуй, дырэктар адной з мінскіх школ А. В. Папкоў, кіраўнік раённай секцыі настаўнікаў геаграфіі Дзятлаўскага раёна І. А. Балтрушка і многія іншыя.

На нашым факультэце завочнікі, як і студэнты стацыянара, атрымліваюць добрую падрыхтоўку, праходзяць комплексныя і галіновыя вучэбныя і вытворчыя геаграфічныя практыкі, удзельнічаюць у навукова-даследчай рабоце, выступаюць з навуковымі паведамленнямі і дакладамі на пасяджэннях гурткоў, канферэнцыях, прадстаўляюць работы на рэспубліканскі агляд. Завочнікі карыстаюцца асаблівай увагай прафесарска-выкладчыцкага калектыву геафака. Індывідуальныя і групавыя кансультацыі, гутаркі ў сесійны і міжсесійны перыяды, пастаянны кантакт і кантроль, якаснае чытанне лекцый, правядзенне семінарскіх і практычных заняткаў і многае іншае садзейнічае падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў для народнай гаспадаркі.

І. ГАЛАЙ,
С. СІДОР,
кандыдаты геаграфічных навук.

…ЖУРНАЛІСТЫКІ

дзяржаўных экзаменаў па навуковаму камунізму і журналістыцы.

На сучасным этапе камуністычнага будаўніцтва значна ўзрасла роля масавых сродкаў інфармацыі. Натуральна, узрасла і роля тых кадраў, якія працуюць ці будуць працаваць у рэдакцыях газет, часопісаў, радыёвяшчання, тэлебачання, выдавецтвах, тэлеграфным Агенцтве.

Значна павысілася адказнасць факультэтаў і аддзяленняў журналістыкі, якія заклікаyы рыхтаваць высокакваліфікаваных работнікаў друку, радыё і тэлебачання. Гэтыя кадры павінны спалучаць у сабе высокія ідэйна-маральныя якасці і прафесіянальнае майстэрства. Асаблівая ўвага звяртаецца на тое, каб забяспечыць дасканалае засваенне будучымі работнікамі масавых сродкаў інфармацыі тэорыі марксізму-ленінізму, гістарычнага вопыту КПСС, унутранай і знешняй палітыкі партыі, метадаў ідэалагічнай работы.

Выкладчыкі факультэта робяць усё для таго, каб дапамагчы будучым работнікам друку, радыё і тэлебачання глыбей авалодаць ленінскім майстэрствам палітычнага пераканання мас, вучыцца звязваць прапаганду камуністычных ідэалаў з рашэннем практычных задач, пераканаўча, з наступальных пазіцый весці барацьбу з ідэалагічнымі праціўнікамі.

Падрыхтоўка журналістаў на факультэце вядзецца па трох формах навучання: дзённай, вячэрняй і завочнай (6 год). Вучэбны працэс праходзіць з наступнай спецыялізацыяй: літаратурная работа ў газетах і часопісах, літаратурная работа ў радыёвяшчанні, літаратурная работа на тэлебачанні.

На працягу вучобы студэнты вядуць актыўную навукова-даследчую работу ў навуковых гуртках, займаюцца грамадскай работай.

У адпаведнасці з Правіламі прыёму на навучанне без адрыву ад вытворчасці (завочная і вячэрняя формы) прымаюцца асобы без абмежавання ўзросту, якія праявілі здольнасці да літаратурнай дзейнасці і паспяхова здалі уступныя экзамены.

У першую чаргу залічваюцца работнікі друку, радыёвяшчання, тэлебачання і выдавецтваў, якія маюць працоўны стаж па выбранай спецыяльнасці не менш 6 месяцаў.

Паступаючыя на ўсе формы навучання здаюць уступныя экзамены па рускай мове і літаратуры ці (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (вусна і пісьмова), гісторыі СССР (вусна), адной з замежных моў (вусна).

Час прыёму дакументаў і правядзення ўступных экзаменаў па вячэрняй і завочнай формах навучання розны. Так, на завочную форму прыём дакументаў пачынаецца з 20 красавіка па 31 мая, а ўступныя экзамены праводзяцца з 1 па 20 чэрвеня.

Гэты артыкул адрасаван тым, хто цвёрда вырашыў стаць журналістам, актыўным байцом нашай партыі. І мы сардэчна запрашаем іх на факультэт журналістыкі.

А. РАКОВІЧ,
намеснік дэкана
факультэта журналістыкі,
дацэнт.

Слова дэлегату

З'ЕЗД ПАСТАВІЎ ЗАДАЧЫ

У красавіку гэтага года ў Крамлёўскім Палацы з'ездаў праходзіў XVI з'езд прафсаюзаў СССР. Разам з прадстаўнікамі 13-мільённай арміі савецкіх прафсаюзаў мне выпаў гонар быць яго дэлегатам.

Уся работа прафсаюзнага форума праходзіла пад уздзеяннем прамовы, з якой у дзень адкрыцця з'езда выступіў Генеральны сакратар ЦК КПСС Л. І. Брэжнеў. У выступленнях дэлегатаў падведзены вынікі дзейнасці прафсаюзаў за мінулыя пяць год, пастаўлены задачы на дзесятую пяцігодку.

У выкананні гэтых задач важную ролю заклікаяы адыграць прафсаюзныя арганізацыі ВНУ. У справаздачным дакладзе ВЦСПС было адзначана, што прафсаюзным арганізацыям належыць выхоўваць моладзь на рэвалюцыйных, баявых і працоўных традыцыях, выхоўваць у моладзі гонар за сваю сацыялістычную Радзіму, пастаянную гатоўнасць да абароны заваёў Вялікага Кастрычніка. Гэта абавязвае нашых прафсаюзных актывістаў больш уважліва падыходзіць да арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва паміж групамі і факультэтамі, змагацца з парушальнікамі вучэбнай дысцыпліны і правіл сацыялістычнага супольнага жыцця, шырока прапагандаваць вопыт лепшых студэнтаў і груп.

У. ПАЎЛОЎСКІ,
старшыня прафкома БДУ.

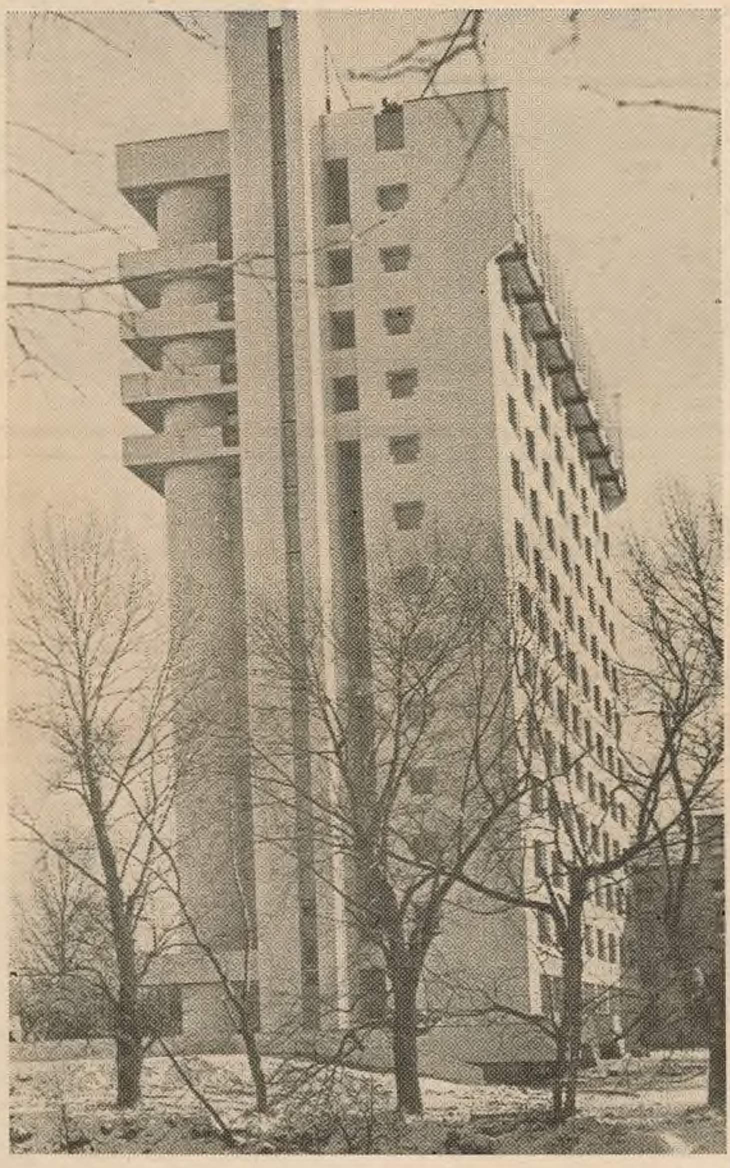

Інтэрнат № 2.

НАШ ДРУГІ ДОМ

«Дастойнай сустрэчы 60-годдзя Вялікага Кастрычніка і выкананню рашэнняў XXV з'езда КПСС прысвячаецца». Пад такім дэвізам праходзіў месячнік на лепшы студэнцкі інтэрнат БДУ. Палажэнне аб месячніку папярэдне было перададзена на факультэты і ў інтэрнаты для азнаямлення з асноўнымі задачамі і ўмовамі. Была створана камісія па праверцы выканання асноўных ўмоў месячніка. За перыяд з 1 па 31 сакавіка камісія наведала ўсе інтэрнаты, праверыла жыллёва-бытавыя ўмовы пражывання студэнтаў, забяспечанасць студэнтаў неабходным інвентаром і абсталяваннем. Вялікая ўвага была звернута на ролю грамадскіх арганізацый па правядзенню палітыка-выхаваўчай работы сярод студэнтаў, афармленне ленінскіх пакояў і нагляднай агітацыі, прысвечанай памятным датам нашай дзяржавы. Аб'ектыўнасць і паўната—вось тыя прынцыпы, якімі кіравалася камісія ў падвядзенні вынікаў і ацэнцы работы студсаветаў па выкананню ўсіх умоў месячніка. У канчатковым выніку месцы размеркаваліся наступным чынам:

I месца—інтэрнат № 2;
II месца—інтэрнат № 4;
III месца—інтэрнат № 6.

Гэтыя інтэрнаты будуць узнагароджаны ганаровымі граматамі рэктарата, камітэта камсамола, прафкома і каштоўнымі падарункамі. Старшыні студсаветаў інтэрнатаў-прызёраў — бясплатнымі пуцёўкамі ў прафілакторый.

Зусім нядаўна наш калектыў прымаў віншаванні з выпадку ўзнагароды Белдзяржуніверсітэта Ганаровай граматай і пераходным Чырвоным сцягам ЦК КПСС, ЦК ВЛКСМ і ВЦСПС. Таму нашаму активу, усім студэнтам нельга спыняцца на дасягнутых поспехах, як нельга закрываць вочы і на нашы недахопы.

Так, не зжыта яшчэ усеагульнае няшчасце інтэрнатаў — абклейванне сцен рознымі выразкамі, плакатамі і да т. п. Санітарны стан некаторых пакояў, мякка кажучы, прымушае жадаць лепшага. Ёсць выпадкі п'янства, псавання інтэрнацкай маёмасці. У гэтых выпадках пэўныя меры прымаюць органы студэнцкага самакіравання—студсаветы. Трэба і далей весці бязлітасную барацьбу з любымі парушэннямі правілаў сацыялістычнага супольнага жыцця, дабівацца ганаровага звання — інтэрната ўзорнага быту.

Інтэрнат — наш другі дом на ўсе 5 год вучобы ва універсітэце, і тое, якім яму быць, залежыць толькі ад нас саміх. Адміністрацыі і студсаветам інтэрнатаў патрэбна ўлічыць тыя заўвагі, якія былі выказаны ў іх адрас, і 60-годдзе Вялікага Кастрычніка сустрэць больш высокімі паказчыкамі як у ідэалагічнай рабоце, так і ў быце.

У. ЛОКІС,
намеснік старшыні
прафкома БДУ.

ПОСПЕХ ДРУЖНЫХ

Па выніках сацспаборніцтва наша група заняла III месца ва універсітэце.

Калектыў групы пачаў фарміравацца два гады назад, калі мы выбралі сваёй спецыяльнасцю эканамічную геаграфію. Група невялікая —усяго 17 чалавек, але людзі ў нас самыя розныя: адны да паступлення ва універсітэт служылі ў радах Савецкай Арміі, другія працавалі на вытворчасці, большасць жа прыйшла са школьнай лаўкі.

Прайшло нямала часу і спатрэбілася шмат намаганняў, перш чым у нас склаўся калектыў. Усе мерапрыемствы, якія мы праводзілі, былі накіраваны на дасягненне галоўнай мэты — добрай вучобы. А такіх мерапрыемстваў было нямала—канферэнцыі чытачоў, «агеньчыкі», вечары адпачынку, паездкі за горад, культпаходы ў кіно, тэатры, удзел у спартыўных спаборніцтвах, мастацкай самадзейнасці. Кожны студэнт у групе мае пастаяннае грамадскае даручэнне, многія з'яўляюцца членамі гуртка «Эканамічная геаграфія СССР», удзельнічаюць у рабоце студэнцкіх навуковых канферэнцый. Асабліва запомнілася нам першае мерапрыемства — «агеньчык», прысвечаны гораду-герою Мінску. Некаторыя з нас падрыхтавалі кароткія выступленні аб горадзе, другія чыталі вершы. Мы даведаліся шмат новага аб сталіцы рэспублікі.

Немалаважную ролю ў фарміраванні калектыву нашай групы адыграла куратар Л. Паўловіч, якая была ініцыятарам многіх і ўдзельнікам усіх мерапрыемстваў.

Па выніках сацыялістычнага спаборніцтва сярод груп мы былі на трэцім месцы. Узнагарода групе—паездка ў Талін. За два дні, праведзеныя ў сталіцы Эстоніі, мы азнаёміліся з гістарычнымі мясцінамі горада, даведаліся аб многім новым у геraічнай барацьбе эстонскага пралетарыяту за Савецкую ўладу, аб развіцці гаспадаркі сённяшняй Эстоніі.

М. СТРУК,
староста I курса геафака.
Р. ТЫБЕРБАЙ,
прафорг.

І Ў ВУЧОБЕ, І Ў АДПАЧЫНКУ...

Вельмі хутка адзін за другім праходзяць дні студэнцкага жыцця. Лекцыі, чытальныя залы, сустрэчы, справы.

Вось шумнай чарадой, крыху стомленыя, выходзяць студэнты пасля лекцый. Многія з іх накіруюцца ў студэнцкі інтэрнат № 2 БДУ імя У. І. Леніна. Як праводзяць тут свой вольны час студэнты чатырох факультэтаў, што пражываюць тут? Сёння адказ на пытанне мы шукаем у хімфакаўцаў. Гутарым са студэнтамі і членамі студсавета. Вярнуўшыся з заняткаў, студэнты часта бачаць аб'явы: «Сёння будзе праводзіцца...» Вечарам яны слухаюць гутаркі на розныя тэмы, сустракаюцца з цікавымі людзьмі. Студсавет трымае цесную сувязь з кафедрамі факультэта: гасцямі студэнтаў бываюць выкладчыкі. Нядаўна з лекцыяй «Англія вачыма савецкага вучонага» выступіў дэкан хімфака Г. А. Браніцкі. Байцы студэнцкага будатрада «Купалінка» з захапленнем успамінаюць свой «агеньчык». Хлопцы арганізавалі спаборніцтвы па футболу паміж паверхамі. Як бачна, хімфакаўцы не сумуюць. Ніна Драчапоўская, член студсавета, выказала думку, што вечары ў інтэрнаце трэба праводзіць часцей і больш арганізавана. І гэта—пажаданне многіх студэнтаў.

Студэнты могуць прыйсці ў ленінскі пакой. Ён аформлен прыгожа, з добрым мастацкім густам і лічыцца лепшым у інтэрнаце № 2.

Ад Іры Самойленкі, члена жыллёва-бытавой камісіі, я даведалася аб аглядзе-конкурсе на лепшы пакой, аб суботніках па добраўпарадкаванню, праводзімых студэнтамі. Але іншы раз на парадак пасяджэння студсавета выносіцца пытанне аб дрэнным дзяжурстве на паверсе ці незадавальняючым стане пакоя. Напэўна, трэба больш увагі удзяляць гэтым парушэнням у насценгазеце «Хімік», якая заўсёды прыцягвае ўвагу студэнтаў факультэта.

Не так даўно стаў старшынёй студсавета Анатоль Грынчанка. Толя выказаў думку, што жыццё студэнтаў у інтэрнаце патрабуе пошуку новых цікавых форм работы. У плыні агульнапрынятага гэта зрабіць не вельмі проста. І тым не менш пытанне гэта для студсавета становіцца ўсё больш актуальным.

Аб чым жа будзе паведамляць хімфакаўцам, пражываючым у інтэрнаце, наступная аб'ява: «Увага! Сёння мы запрашаем...»?

В. ПЯРВАЯ,
студэнтка факультэта
журналістыкі.

Матэрыялы старонкі падрыхтавала да друку наш няштатны карэспандэнт Н. РОШЧЫНА.

Рэдактар А. А. ДЗЕРАШ.

НАШ АДРАС Мінск, універсітэцкі гарадок, геаграфічны корпус, п. 14. Тэлефон 22-07-19.

АТ 02213 Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі. Заказ № 806.